

лагеруват. Информирани, че Банско вече се е освободило с помощта на намиращите се в района чети, а в Мехомия са дислоцирани големи турски сили, П. Яворов, Й. Вапцаров, Л. Колчаков и Л. Топалов се насочат към освободеното селище, за да обединят силите си с намиращите се в него чети и да ударят в тил противниковата войска в града. В изпълнение на взетото решение на 6 ноември четите потеглят за Банско, преминават през Разложкото поле покрай Горно и Долно Драглище, Годлево и Бачево и след като заобикалят Мехомия от запад, се насочват към крайната точка на своя поход. Рано сутринта на 7 октомври те благополучно пристигат в Банско.⁶

Освободеното селище е организирана общинска власт, създава се и реквизиционна комисия. Едно от първите мероприятия на новата власт е осветяването на националното знаме в църквата „Света Троица“. Церемонията завършва с прочувствена реч, произнесена от Яворов от владишкия трон, а на 8 октомври Банско е провъзгласен за град и околийски център.⁷

През целия ден населението на града очаква българската войска, но след полунощ пристига куриер от 27-и пехотен Чепински полк със съобщение, че полкът ще атакува Мехомия от север. Веднага след получаването на известието обединените четнически сили в Банско потеглят към града, за да подпомогнат настъплението. В отряда освен четата на Яворов са включени и намиращите се в момента в града чети.

Според плана за действие четническите сили са разпределени в две ударни колони – дясна, съставена изключително от банскалии, ръководена от Йонко Вапцаров, и лява, начело с войводата Асен Хадживасилев. Те трябвало да нанесат удар върху турските сили в Мехомия от юг с цел да привлекат вниманието им и да ги затруднят в момент, когато българските части започнат атаката си от север. По същото време в града се намират подразделения от един турски пехотен полк, гранични подразделения и около 500 души от т.нар. мустафъз (опълчение) или между 1300 и 1800 души.⁸

В изпълнение на плана сутринта на 9 октомври четниците от лявата колона заемат позиция срещу турските таби южно от Мехомия, а към осем часа пламва ожесточен бой между тях. На четническите сили се

⁶ ЦДА, ф. 10к, оп. 3, а.е. 58, л. 2; *Войната между България и Турция 1912–1913 г.* Т. 4. С., 1935, с. 31.

⁷ ЦДА, ф. 10к, оп. 3, а.е. 80, л. 13, 15.

⁸ Даскалов, Д. *Последните робски години на Разложко и освобождението му през 1912 година*. – Военноисторически сборник, 1986, № 5, с. 161–162; Найденова-Стоилова, Г. Цит. съч., с. 563.